

Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

**Vývoj občanské a technické vybavenosti
a domovního fondu obcí Hrotovice
a Rouchovany
v souvislosti s výstavbou
Jaderné elektrárny Dukovany**

Výzkumná zpráva

Metody terénního výzkumu v sociální geografii – 2014/2015

Hornáková Marie
Kotlínová Lucie
Koukal Martin
Sýkora Jan

1. NSGRRD
září 2015

Obsah

1. Úvod.....	4
1. 2 Dukovany	4
1. 3 Historie, současnost a budoucnost JE Dukovany.....	4
1. 4 Spolky související s Jadernou elektrárnou Dukovany	5
2. Metodika	6
3. Základní informace o zkoumaných obcích	8
4. Bytová výstavba.....	12
4. 1 Hrotovice.....	12
4. 2 Rouchovany	17
5. Občanská vybavenost a technická infrastruktura.....	19
5. 1 Hrotovice.....	19
5. 2 Rouchovany	22
6. Sociální život a soudržnost obyvatel.....	24
6. 1 Hrotovice.....	24
6. 2 Rouchovany	25
7. Závěr	26
8. Zdroje	27
8. 1 Zdroje dat.....	28
9. Přílohy.....	29

Seznam obrázků

Obrázek 1: Znak obce Rouchovany	8
Obrázek 2: Indikační skica Hrotovic ze stabilního katastru 1825.....	9
Obrázek 3: Autobusové nádraží v Hrotovicích.....	12
Obrázek 4: Výstavba rodinných domů v ulici U Obory v roce 1983.....	13
Obrázek 5: Rozvojové plochy v Hrotovicích.....	14
Obrázek 6: Bytový dům v ulici Mírová v Hrotovicích	16
Obrázek 7: Výstavba rodinných domků v ulici Akademika Práta v Hrotovicích	17
Obrázek 8: Rozvojové plochy v Rouchovanech	18
Obrázek 9: Dům s pečovatelskou službou v Hrotovicích	21
Obrázek 10: Podnikatelský inkubátor v Hrotovicích.....	21
Obrázek 11: Obecní úřad a obecní knihovna v Rouchovanech.....	22
Obrázek 12: Rybník Stejskal a kemp Rouchovany.....	23

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v první a druhé havarijní zóně v letech 1961 - 2011	10
Graf 2: Vývoj počtu obydlených domu v první a druhé havarijní zóně v letech 1961 - 2011.....	11
Graf 3: Vývoj počtu obyvatel a obydlených domů v Hrotovicích v letech 1961 - 2011	14
Graf 4: Počet domů podle období výstavby nebo rekonstrukce v Hrotovicích a Rouchovanech.....	15
Graf 5: Vývoj počtu obyvatel a obydlených domů v Rouchovanech v letech 1961 - 2011.....	19

Seznam příloh

Příloha 1: Změny v počtu obyvatel v období 1970 - 2011.....	29
Příloha 2: Změny v počtu obydlených domů v období 1970 - 2011.....	30

1. Úvod

Zpracovávání výzkumné zprávy bylo součástí širšího projektu s názvem „Scénáře budoucího vývoje mikroregionu Jaderné elektrárny Dukovany, který zpracovává Urbánní a regionální laboratoř z katedry sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Hlavním cílem bylo posouzení vývoje domovní výstavby a obyvatelstva v kontextu výstavby Jaderné elektrárny Dukovany. Konkrétně jsme se zaměřili na dvě obce, Rouchovany a Hrotovice, ležící v 1. a 2. pásmu zóny havarijního plánování. Další oblastí našeho výzkumu bylo téma rozvoje občanské a technické vybavenosti. V neposlední řadě jsme se věnovali problematice společenského života a soudržnosti obyvatel.

Výzkumná zpráva se nejdříve věnuje samotné Jaderné elektrárně Dukovany – její geografické poloze, výstavbě a spolkům existujícím v blízkosti elektrárny. Tato část umožňuje zasadit informace z výzkumu do širšího kontextu. Dále následuje kapitola věnovaná metodice. Stěžejní část je rozdělena do čtyř kapitol. První se věnuje představení a základnímu porovnání vybraných obcí (Rouchovan a Hrotovic). Následně jsou rozebrána jednotlivá témata: bytová výstavba, občanská vybavenost a technická infrastruktura, společenský život a soudržnost obyvatel.

1. 2 Dukovany

Jaderná elektrárna Dukovany (dnes zkráceně EDU) byla první jadernou elektrárnou na území České republiky a nachází se v Kraji Vysočina v okrese Třebíč. Stavba leží na území obcí Dukovany a Rouchovany. Pro případ neočekávané události je kolem elektrárny vytyčena kruhová zóna havarijního plánování. Obce ležící do pěti kilometrů od elektrárny spadají do prvního pásma, deset kilometrů je hranicí pro druhé pásmo a ve vzdálenosti dvaceti kilometrů je hranice třetího pásma zóny havarijního plánování (Hasičský záchranný sbor ČR).

1. 3 Historie, současnost a budoucnost JE Dukovany

Historie dukovanské elektrárny začíná v roce 1970, kdy byla podepsána mezivládní dohoda mezi Československem a Sovětským svazem o výstavbě. Samotná stavba byla zahájena v roce 1978, bloky byly do provozu spouštěny v letech 1985-1987. Aby mohla být elektrárna postavena, musely zaniknout tři nejbližší obce Heřmanice, Lipňany a Skryje a jejich obyvatelé se museli vystěhovat. Po roce 1989 mohli lidé poprvé veřejně a otevřeně vyjádřit svůj názor a obavy plynoucí z blízkosti jaderné elektrárny, zvláště po nehodě

v Černobylu v roce 1986. Také proto byly krátce na to zahájeny aktivity, které umožnily osvětu a zvýšily informovanost obyvatel v bližším i vzdálenějším okolí. Jedním z mnoha kroků bylo v roce 1994 i otevření Informačního centra. Obcím v nejbližším okolí elektrárny začaly být vypláceny příspěvky do rozpočtů (Spilka, Sucharda 2010).

Plánovaná životnost elektrárny byla třicet let, ale průběžně byly a jsou prováděny všechny údržbové práce a opravy, stejně jako jsou přijímány koncepce pro možnost prodloužení životnosti elektrárny až na šedesát let. V červnu 2015 byla vládou schválena nová Státní energetická koncepce České republiky (do roku 2040), ve které se hovoří o aktuálnosti „prodloužení životnosti stávajících čtyř bloků v elektrárně Dukovany (na 50 až 60 let) a později případné stavby dalšího bloku v horizontu odstavování Jaderné elektrárny Dukovany“ (Státní energetická koncepce České republiky, 2014, s. 14). Komplikací pro získání licence na prodloužení životnosti prvního bloku elektrárny, která musí být podána v roce 2015, mohou být protesty německých a rakouských ekologů (Česká televize, 2015).

1. 4 Spolky související s Jadernou elektrárnou Dukovany

Existence jaderné elektrárny dala v regionu vzniknout několika spolkům a sdružení, jejichž krátké představení je nezbytné pro charakteristiku okolí EDU. Mikroregion Hrotovicko je dobrovolné sdružení obcí vzniklé v roce 2000 a rozkládající se v kraji Vysočina, konkrétně v jihovýchodní části okresu Třebíč. Členy sdružení jsou obce Hrotovice, Bačice, Biskupice, Dalešice, Dukovany, Krhov, Litovany, Odunec, Přesovice, Račice, Radkovice u Hrotovic, Rouchovany, Slavětice, Stropěšín, Třebenice a Valeč. V roce 2009 přistoupila ke sdružení ještě obec Zárubice. Celkem se do tohoto sdružení zapojilo sedmnáct obcí s téměř 7 500 obyvateli (Hrotovicko.cz).

Dalším subjektem je dobrovolné a nezávislé sdružení Energoregion 2020, které spojuje nejen obce, ale i právnické osoby z neziskové oblasti v okruhu do dvaceti kilometrů od jaderné elektrárny. Cílem sdružení je především hájení zájmů obyvatel v regionu. Do sdružení je zapojeno 128 obcí (dle údajů z roku 2011), přesto v něm chybí například obce prvního pásma zóny havarijního plánování - Rouchovany, Slavětice nebo Dukovany (Energoregion2020.cz).

Posledním a nejmladším sdružením je Energetické Třebíčsko, které bylo založeno v roce 2013. Mezi zakládající členy patří město Třebíč, Okresní Hospodářská komora Třebíč, Střední průmyslová škola Třebíč, obec Dukovany a Rouchovany. Cílem sdružení je „zastupování a hájení zájmů členů ve vztahu na udržení a další rozvoj energetického odvětví

v regionu a podpora dalšího provozu a výstavba 5. bloku elektrárny Dukovany“ (Energeticketrebicko.cz). Do sdružení se po jeho vzniku zapojily například Město Moravský Krumlov, Střední škola stavební Třebíč nebo mnoho soukromých subjektů (Energeticketrebicko.cz).

2. Metodika

Práce se snaží vyhodnotit vliv jaderné elektrárny na vývoj občanské vybavenosti a technické infrastruktury, dále na vývoj domovní výstavby a v neposlední řadě též na společenský život a sociální soudržnost obyvatel. Použit byl jak výzkum tzv. „od stolu“, tak terénní šetření.

V práci jsme se zaměřili na obce Hrotovice a Rouchovany. Při přípravě návrhu výzkumu jsme dospěli k závěru, že postihnout rozvoj sídelní struktury a změny občanské a technické vybavenosti v regionu čítajícím několik desítek obcí (např. sdružení obcí Energoregion) by bylo při omezených lidských výzkumných kapacitách a nemožnosti využití osobního automobilu značně časově náročné. Dalším důvodem výběru byla otevírací doba místních knihoven, které jsme navštívili ve dnech našeho terénního výzkumu, který probíhal 20. – 22. 5. 2015.

Jelikož se Jaderná elektrárna Dukovany rozprostírá přímo v katastru Rouchovan, které tak náleží do prvního pásma zóny havarijního plánování, její vliv na vývoj obce je nezpochybnitelný. Proto jsme za první zkoumané území zvolili právě toto sídlo. Hrotovice pak představovaly vhodné sídlo pro komparaci s obcí Rouchovany, jelikož se nachází ve větší vzdálenosti od elektrárny ve druhém pásmu zóny havarijního plánování, a vliv jaderné elektrárny zde pravděpodobně bude odlišný.

Vývoj občanské a technické vybavenosti byl zkoumán analyzováním statistických dat od roku 1980 do současnosti (Malý lexikon obcí, Sčítání lidu, domů a bytů, Statistický lexikon obcí), rešerší internetových zdrojů (webové stránky obcí apod.) a tištěných materiálů (rešerše obecních zpravodajů a literatury o obcích v knihovnách a archivech). Z těchto zdrojů jsme se snažili určit, jak se rozšiřovala postupně technická infrastruktura a nabídka zdejších služeb. Zjištěné informace byly doplněny o údaje získané na základě polostrukturovaných rozhovorů s místními obyvateli, které poskytly náhled na vnímání proměn vybavenosti obcí místními obyvateli, a z terénního mapování současné vybavenosti a nabídky služeb v obci.

Výzkum vývoje domovní zástavby byl realizován prostřednictvím statistických dat o obydlených domech za jednotlivá Sčítání lidu, domů a bytů od roku 1961. V této fázi byly

shromážděny a porovnávány nejen údaje o Rouchovanech a Hrotovicích, ale též o zbylých obcích z prvního a druhého pásma zóny havarijního plánování. Pomocí metod deskriptivní statistiky byl sledován vývoj počtu obydlených domů a rozdělení současného domovního fondu podle období výstavby nebo rekonstrukce domu. Hlavní metodou použitou na výzkum vývoje domovní zástavby ve vybraných dvou sídlech představovaly polostrukturované rozhovory. V nich jsme se od respondentů snažili zjistit, jak vnímali a vnímají novou domovní výstavbu, kam se stěhovali nově příchozí obyvatelé, zda existují v obci některé opuštěné lokality rezidenční zástavby či jaké jsou současné a budoucí rozvojové plochy v obci. Závěrečnou fázi pak představovalo terénní mapování především probíhající či nedávno skončené nové výstavby a práce s archivními zdroji (především zmínky o proměnách domovního fondu v lokálních zpravodajích).

Polostrukturované rozhovory probíhaly neformálně. Na začátku jsme vždy stručně představili sebe, náš výzkumný projekt i fakultu. Následně jsme pokládali předem připravené otázky, které byly doplňovány v případě, kdy byla odpověď respondenta nekonkrétní, nejednoznačná či jiným způsobem nedostatečná pro účely našeho výzkumu a to tak, aby nám objasnily kontext daného tématu. Otázky byly rozšiřovány také v případě, kdy během rozhovorů vyšly najevo témata původně pro rozhovor neplánovaná, nicméně užitečná pro náš výzkum. V Rouchovanech jsme celkově oslovili sedm respondentů:

- dva muže v knihovně (přibližně 55-65 let, bývalý místostarosta obce, autor knih o Rouchovanech, rozhovory předem domluvené)
- dvě pracovnice knihovny (střední věk)
- pracovníci obecního úřadu (střední věk)
- pracovníci obsluhy z restaurace místního ubytovacího zařízení (přibližně 25-35 let)
- manželský pár na zahradě rodinného domu v Šemíkovcích (důchodový věk, objekt využíván pro rekreační účely)

V Hrotovicích pak proběhly dva předem domluvené rozhovory:

- pracovnice městského úřadu (přibližně 50-60 let, v Hrotovicích od 80. let 20. století)
- manželský pár (přibližně 55-65 let, obyvatelé zaniklé obce Skryje, po zániku obce přestěhování do Hrotovic)

Jelikož nám uskutečněné rozhovory a studium místních periodik poskytlo značné množství informací týkajících se společenského života, rozhodli jsme se krátce zmínit i toto téma. Dvě zadaná témata (vybavenost, domovní fond) jsou tak doplněna krátkou kapitolu

pojednávající o společenském životě a sociální soudržnosti zdejších obyvatel. Výzkum byl doplněn o práci s internetovými stránkami místních spolků a sdružení.

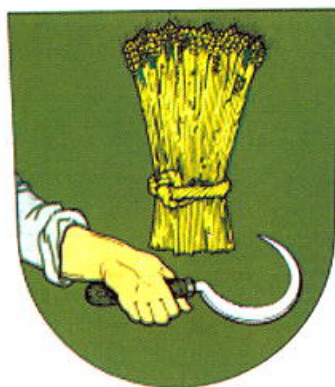
3. Základní informace o zkoumaných obcích

Obec Rouchovany leží ve vzdálenosti přibližně čtyři kilometry jihozápadním směrem od Jaderné elektrárny Dukovany. Součástí obce je i místní část Šemíkovice, která se nachází jen o pět set metrů dál stejným směrem. Rouchovany patří do I. pásma zóny havarijního plánování Jaderné elektrárny Dukovany.

Obec Hrotovice se oproti tomu nachází přibližně 7 km na západ od elektrárny. Status města byl Hrotovicím udělen v roce 1994 a se 1779 obyvateli na konci roku 2014 jsou jedním z nejmenších městských sídel Česka (ČSÚ 2015). Na rozdíl od druhé zkoumané obce náleží do 2. pásma havarijní zóny jaderné elektrárny.

Nejstarší písemná zmínka z Rouchovan je o faře z roku 1218, první jistá zmínka pochází z Louckého kláštera ve Znojmě z roku 1243. Lidé se dříve věnovali převážně zemědělství, což dokládá i znak obce, kde je zobrazena lidská ruka se srpem a obilí (viz obrázek 1). V obci byly čtyři mlýny, provozoval se lihovar a pivovar (Rouchovany: historie slovem a obrazem), do současnosti funguje v Šemíkovících zemědělské družstvo, v Rouchovanech také zůstává zemědělská výroba.

Obrázek 1: Znak obce Rouchovany

Zdroj: (Velkaencyklopedie.cz)

Hrotovice mají poměrně složitou půdorysovou strukturu a vznikly nejpozději ve 12. století v průběhu vnitřní kolonizace, kdy probíhalo dosídlení dosud neobsazených ploch staré sídelní oblasti. Nejstarší část obce se nacházela nejspíše u kostela a měla podobu okrouhlíce.

Severně od kostela se nacházela tvrz. Dále se zástavba v Hrotovicích formovala kolem tvrze a rozšiřovala se na severovýchod po obou stranách potoka. O dolní náves v prostoru u Dolního rybníka se Hrotovice rozrostly až na konci 18. a počátku 19. století. Oblast návsi je zobrazena na indikační skice Hrotovic z roku 1825 na obrázku 2 (Sucharda 2015).

Obrázek 2: Indikační skica Hrotovic ze stabilního katastru 1825

Zdroj: Sucharda 2015

Velkou změnou bylo pro původně zemědělskou obec Rouchovany rozhodnutí o postavení jaderné elektrárny. Kvůli výstavbě zanikly tři obce a jejich obyvatelé se museli přestěhovat.

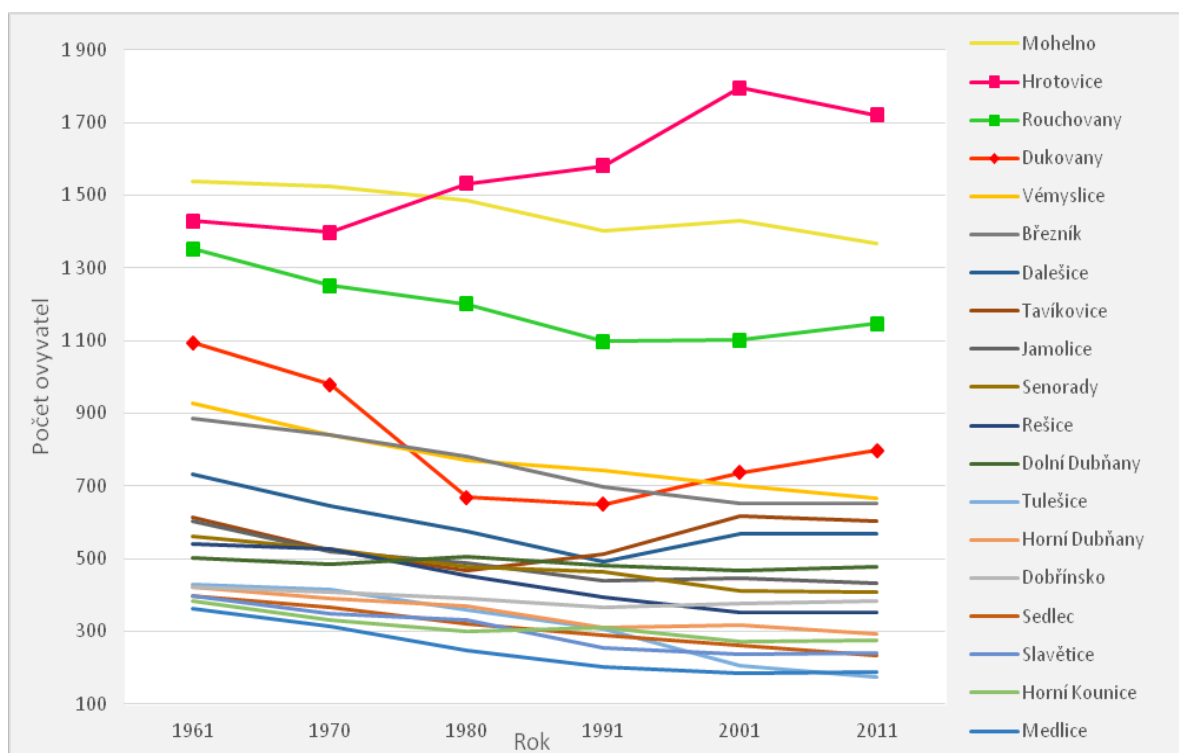
Do života Hrotovic zase výrazně zasáhla nešťastná událost z období konce 2. světové války. Během osvobození 8. května 1945 zde krátce po poledni spadly tři pumy a jejich výbuch způsobil velké ztráty na životech. Zahynulo 114 místních občanů a přes 50 jich bylo zraněno. Dále zahynulo i 36 vojáků Rudé armády (Sucharda 2015).

Populační vývoj a vývoj počtu obydlených domů Hrotovic i Rouchovan je zachycen v grafu 1 a 2 a v příloze 1 a 2. Zřetelný je především úbytek mezi roky 1970 a 1991 jak obyvatel, tak domů. Výrazný je především pokles v obcích Dukovany a Rouchovany, kde po

roce 1970 došlo pravděpodobně v souvislosti s výstavbou jaderné elektrárny k výraznému poklesu počtu obyvatel i obydlených domů. Stavba elektrárny vedla ke zrušení několika vesnic v bezprostředním okolí a jejich obyvatelé byli nuceni se vystěhovat. Mnozí z nich se přesouvali do některých okolních obcí, například do Hrotovic. Po roce 1970 zde tak dochází k nejvyššímu nárůstu obyvatel i obydlených domů, ať už příchodem za zaměstnáním v elektrárně či ze zaniklých obcí. Přísunu nových obyvatel do Hrotovic se dále podrobněji věnuje kapitola o bytovém fondu.

Uvedený vzorec vývoje se začíná transformovat po roce 1991, kdy přibývá obyvatel v obcích, kde jich předtím spíše ubývalo a to včetně prvního pásma zóny havarijního plánování. Naopak v Hrotovicích v období 2001 až 2011 obyvatel mírně ubývá. Překvapivé zjištění představuje zvýšený počet obcí s rostoucím počtem obydlených domů mezi rokem 2001 a 2011 a to i v prvním pásmu.

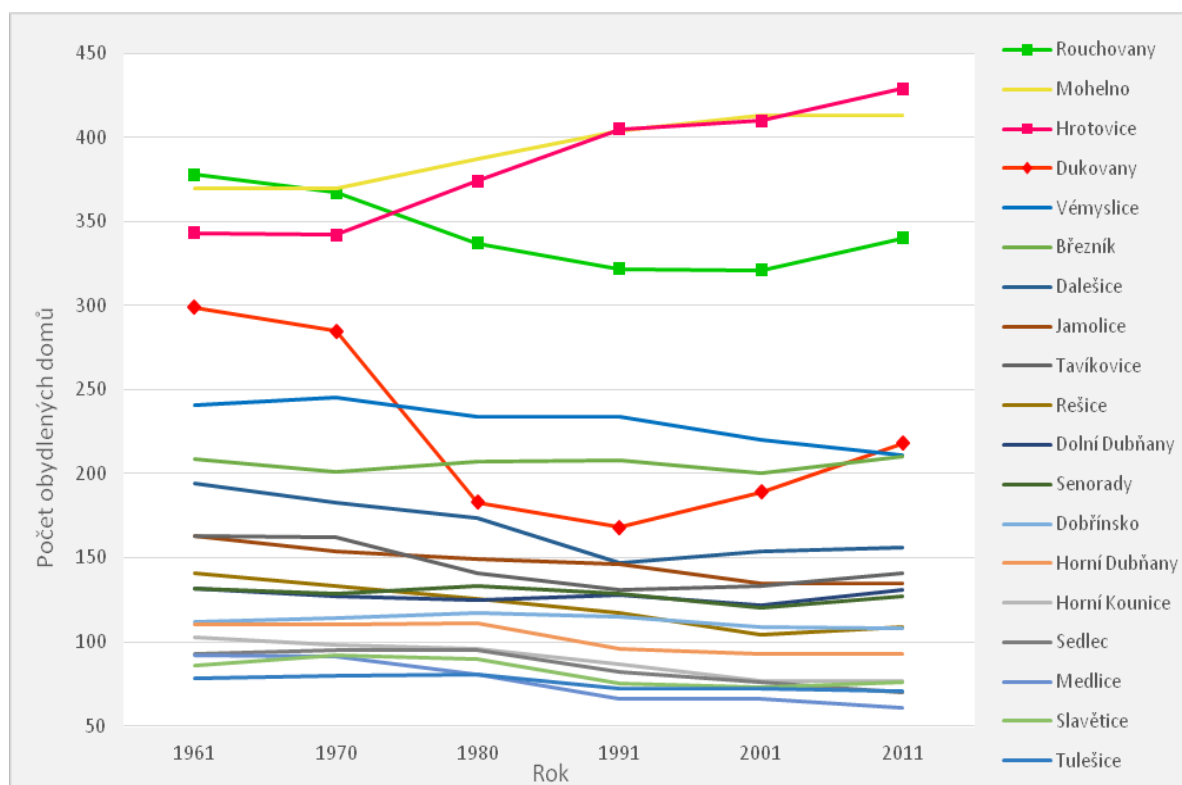
Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v první a druhé havarijní zóně v letech 1961 - 2011

Pozn.: pro vyšší přehlednost byly analyzovány pouze obce, které aspoň v jednom ze zkoumaných roků přesáhly hranici 350 obyvatel

Zdroj: SLDB 1961-2011, vlastní zpracování

Graf 2: Vývoj počtu obydlených domů v první a druhé havarijní zóně v letech 1961 - 2011

Pozn.: pro vyšší přehlednost byly analyzovány pouze obce, které aspoň v jednom ze zkoumaných roků přesáhly hranici 350 obyvatel

Zdroj: SLDB 1961-2011, vlastní zpracování

4. Bytová výstavba

4. 1 Hrotovice

Jedním z hlavních zaměření práce bylo sledování vývoje domovní zástavby v kontextu výstavby Jaderné elektrárny Dukovany, kterému se věnuje následující kapitola. Stavební rozvoj Hrotovic jsme sledovali od 60. let až dodnes. Především jsme předpokládali zvýšený počet volných pracovních míst v souvislosti s výstavbou elektrárny, jenž zapříčiní zvyšování počtu obyvatel obce, čímž bude docházet též ke zvyšování poptávky po bydlení a rozšiřování rezidenční zástavby. Tento předpoklad se potvrdil jen do určité míry. K nové výstavbě sice docházelo, ale spíše z důvodu příchodu osob z obcí zaniklých v souvislosti s Jadernou elektrárnou Dukovany.

Nová výstavba let šedesátých sice ještě nesouvisela s výstavbou jaderné elektrárny, ale zahrnovala několik událostí, které výrazně ovlivnily vzhled a budoucí územní rozvoj Hrotovic. V roce 1960 byla dokončena stavba několika rodinných domů (např. v ulici K Pile). Důležitou akcí bylo přechíslování domů, pojmenování ulic a změna středu obce, kdy byla zmenšena plocha rybníka a postaveno autobusové nádraží (Sucharda 2015). Současná podoba náměstí je zachycena na obrázku 3. Kromě rodinných domů vznikaly také bytové domy. V roce 1968 se v Hrotovicích nacházelo celkem 457 bytů. Rozestavěno bylo 8 rodinných domků a 4 byty pro Místní národní výbor. JZD ve stejném roce zahájilo výstavbu nové čtyřbytovky a místní stavební družstvo dokončilo devítibytový blok (Sucharda 2015).

Obrázek 3: Autobusové nádraží v Hrotovicích

Zdroj: vlastní fotodokumentace (2015)

Rok 1970 byl důležitý především z důvodu zahájení výstavby vodního díla Dalešice a zároveň příprav na výstavbu Jaderné elektrárny Dukovany. Díky tomu v Hrotovicích výrazně stoupl počet zájemců o bydlení. V tomto roce bylo evidováno 385 domů se 456 byty. V sedmdesátých letech rozvoj obce pokračoval v rámci akce „Z“. V roce 1977 bylo dokončeno dalších 17 rodinných domků a 24 jich bylo ve výstavbě. Dále byly dokončeny 2 bytové domy a pracovalo se na nové školce (ta byla otevřena roku 1980) (Sucharda 2015).

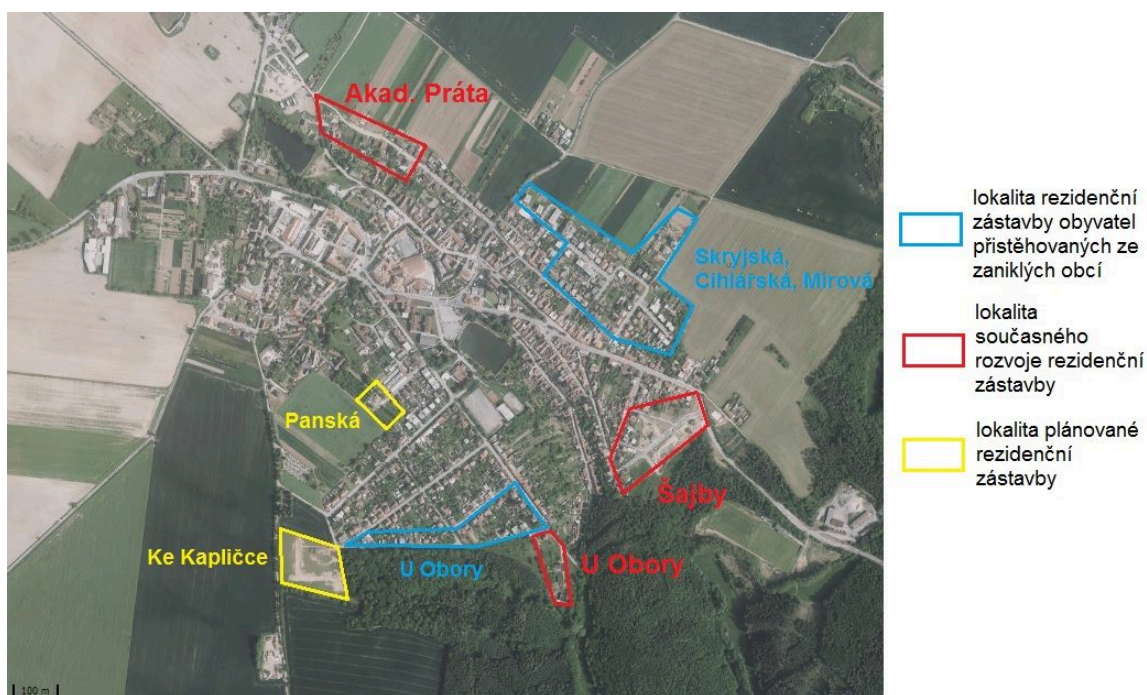
Stavební rozmach pokračoval na počátku osmdesátých let v souvislosti s rušením vesnic v okolí budované jaderné elektrárny. Do Hrotovic přesídlovali obyvatelé ze zaniklých Skryjí, Lipňan a Heřmanic. Nové domy se začaly budovat především v severovýchodní části obce, kde vznikly ulice Skryjská, Hvězdná a Cihlářská (viz obrázek 5). Dále se stěhovali také do nové čtvrti „U Obory“ (viz obrázek 4) (Sucharda 2015). Změny jsou zachyceny v grafu 3, kdy vývoj počtu obyvatel v Hrotovicích kopíruje vývoj počtu obydlených domů. Populace Hrotovic 1970 stoupá až do roku 2001, kdy dochází ke zlomu a mírnému poklesu. Stavební rozvoj v 70. a 80. letech je dobře patrný také z grafu 4, kde jsou zaznamenány domy podle období výstavby nebo rekonstrukce. V 90. letech došlo ke snížení počtu postavených nebo rekonstruovaných domů skoro o polovinu.

Obrázek 4: Výstavba rodinných domů v ulici U Obory v roce 1983

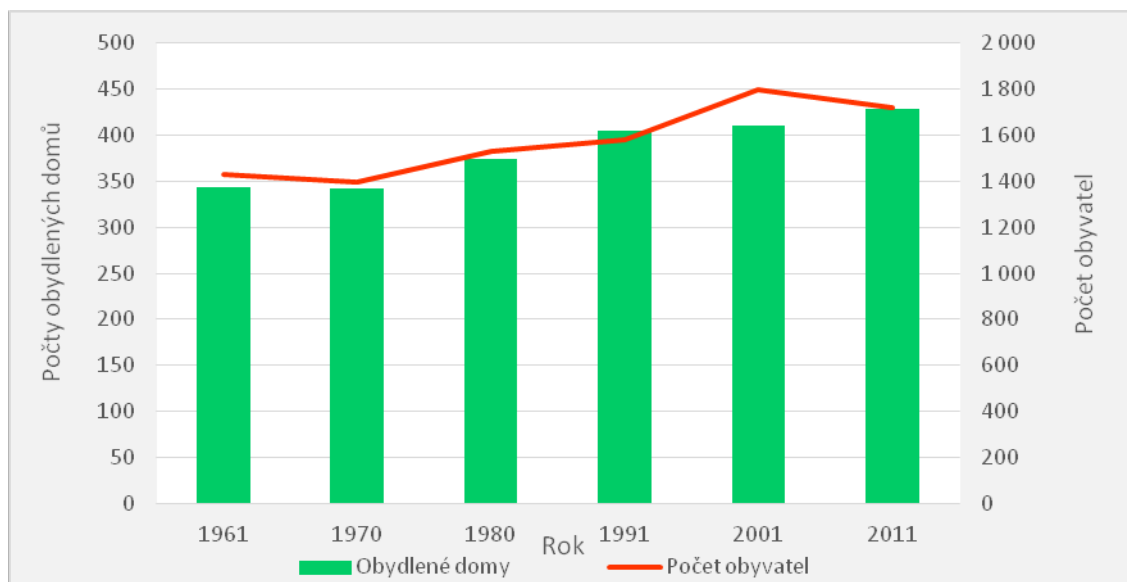
Zdroj: Sucharda 2015

Obrázek 5: Rozvojové plochy v Hrotovicích

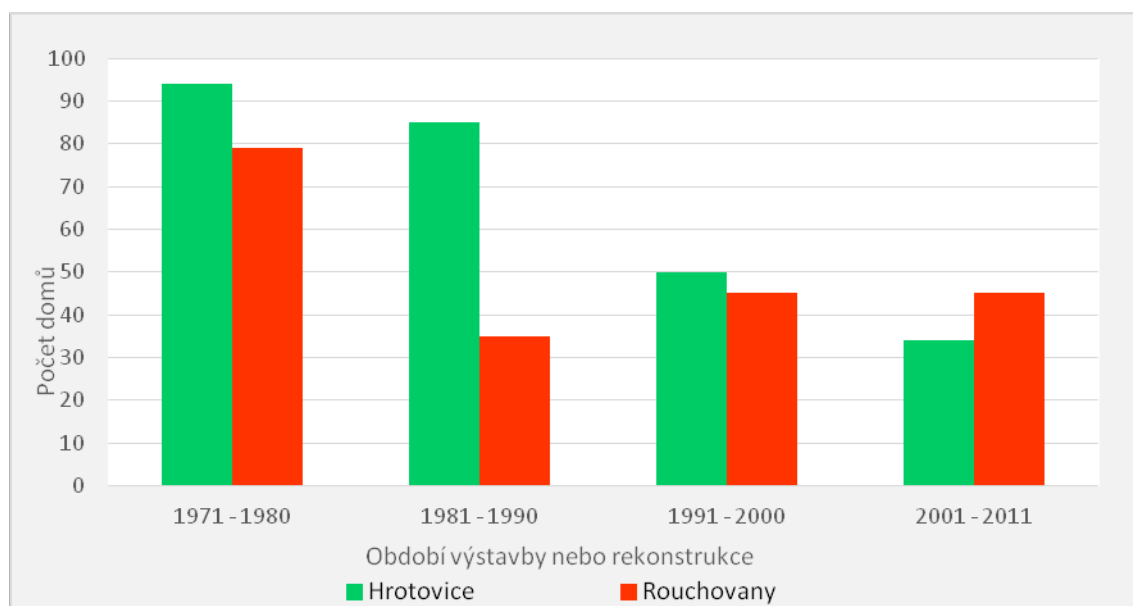
Zdroj: Registr sčítacích obvodů a budov 2015, vlastní zpracování

Graf 3: Vývoj počtu obyvatel a obydlených domů v Hrotovicích v letech 1916 - 2011

Zdroj: SLDB 1961-2011, vlastní zpracování

Graf 4: Počet domů podle období výstavby nebo rekonstrukce v Hrotovicích a Rouchovanech

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

Vyprávění o v té době vznikající zástavbě a vzhled do problematiky soužití tehdy nově příchozích obyvatel a starousedlíků do Hrotovic nám poskytli dva respondenti pocházející ze zaniklé obce Skryje. Jejich rodiče si za nový domov zvolili právě Hrotovice z důvodu lepší vybavenosti oproti sice bližším, ale menším obcím. Příchozí obyvatelé se buď stěhovali do existující zástavby rodinných a bytových domů nebo začali se stavbou vlastního rodinného domu. Začaly tak vznikat lokality koncentrace obyvatel ze zaniklých obcí (od toho také název ulice Skryjská). Rozhovor nepotvrdil náš předpoklad o nové výstavbě pro zaměstnance elektrárny. Většina do regionu nově příchozích pracovníků se dle názoru respondentů s rodinami soustředili spíše do větších měst (Třebíč, Moravské Budějovice) a do samotných Hrotovic přicházeli spíše sporadicky. Nejvýraznější proměny domovního fondu tak byly spjaty právě s obyvateli zaniklých obcí. Soužití s původními obyvateli označili respondenti Hrotovic od samotného začátku za bezproblémové a v současnosti se dotazovaní již považují za „hrotovičky“.

Stavební rozvoj pokračoval i nadále, i když už nedosahoval takových rozměrů. Na začátku devadesátých let Hrotovice evidovaly 407 trvale obydlených domů, z čehož 389 byly rodinné domky, a 516 bytů. V roce 1996 byl v ulici 1. Máje otevřen nový bytový dům s celkem 18 byty, který se stal prvním bytovým domem postaveným v okrese Třebíč po roce 1989. O rok později byl dokončen dům s 20 byty v ulici Mírová (viz obrázek 6). Na konci tisíciletí bylo otevřeno 36 nových bytů v domě s pečovatelskou službou. Po roce 2000 lze

zmínit např. zahájení výstavby rodinného domu v ulici Panská či novostavby pro chráněné bydlení. V roce 2011 bylo evidováno 429 trvale obydlených domů, 632 trvale obydlených bytů (Sucharda 2015, Zpravodaj města Hrotovice). Za lokality současného rozvoje domovní zástavby byly respondenty označeny tyto lokality: ulice Akademika Práta (viz obrázek 7), „U Obory“ a Šajby. Do budoucna se plánuje výstavba dalších rodinných domků v ulici Panská a v lokalitě „Ke Kapličce“. Oblasti nové a plánované výstavby jsou zaznamenány na obrázku 5.

Obrázek 6: Bytový dům v ulici Mírová v Hrotovicích

Zdroj: vlastní fotodokumentace (2015)

Obrázek 7: Výstavba rodinných domků v ulici Akademika Práta v Hrotovicích

Zdroj: vlastní fotodokumentace (2015)

Respondenti považují současný domovní fond za stabilizovaný. V obci sice dochází k rozvoji rezidenční zástavby, nicméně se jedná o pozvolný a přirozený vývoj obce bez výrazné spojitosti s elektrárnou. Jak nám potvrdila jedna z respondentek, noví zaměstnanci elektrárny se do Hrotovic stěhují spíše výjimečně, výraznější podíl přistěhovalých tvoří zaměstnanci vojenské základny u Náměště nad Oslavou.

4. 2 Rouchovany

Vývoj bytové výstavby jsme taktéž sledovali od 60. let do dnešní doby. V obci je zřetelně poznat původní zástavba, která se lokalizuje podél hlavních dopravních cest. Rodinné domy stojí vedle sebe a nemají předzahrádky. Za domy se rozprostírají zahrady, za kterými byly dříve umístěny stodoly. V socialistickém období došlo k výstavbě ve dvou lokalitách, a to ve dvou ulicích východně od hřbitova a v jižní části obce (viz obrázek 8). Za hřbitovem byly stavěny domy typu „šumperák“ typické pro období socialismu a na jihu obce došlo k výstavbě bytových domů. Bytovky byly postaveny v údolí, aby nenarušovaly výhledové panorama okolní krajiny. Z rozhovoru s místními obyvateli jsme se dozvěděli, že pracovníci Jaderné elektrárny Dukovany měli možnost požádat o dotace na vykoupení pozemků i na samotnou stavbu. V posledních letech se území Rouchovan rozvíjí, počet

obyvatel i počet obydlených domů za posledních 10 let trvale narůstá. Lokality vymezené pro bydlení se postupně zaplňují. Současná výstavba v Rouchovanech se lokalizuje zejména v jihovýchodní části obce a provozu jaderné elektrárny se již netýká.

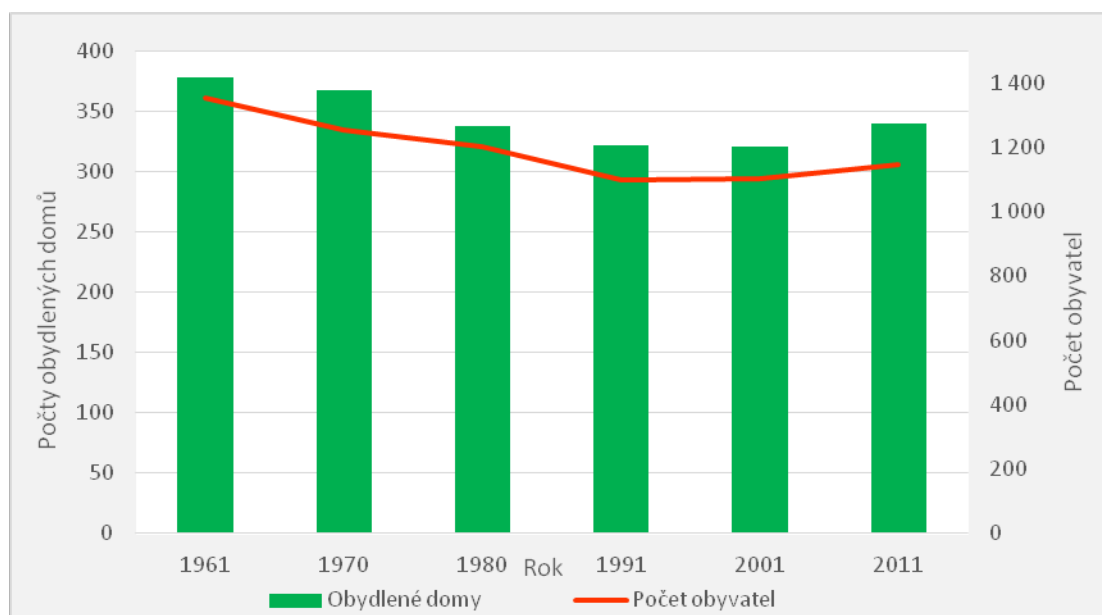
Obrázek 8: Rozvojové plochy v Rouchovanech

Zdroj: Registr sčítacích obvodů a budov 2015, vlastní zpracování

Mezi lety 1961 a 1991 došlo v Rouchovanech k úbytku počtu obyvatel z 1353 na 1098 (viz graf 5). Podle jednoho z respondentů lidé v 60. letech obec opouštěli, protože zde ani v blízkém okolí nebyla dostatečná nabídka pracovních příležitostí. Během rozhovoru nám byla potvrzena domněnka, že místní odcházeli za prací nejčastěji do těžebních oblastí na Ostravsko, kde v té době vrcholil průmyslový rozvoj. Desetiletí po roce 1991 charakterizuje stagnace počtu obyvatel. Změna režimu vedla k rozvoji podnikání, vybavení obce infrastrukturou a restrukturalizace průmyslu v těžebních oblastech vedla k návratu obyvatel zpátky do této obce. Po roce 2001 počet obyvatel i počet obydlených domů mírně narůstá. Z rozhovoru jsme se dozvěděli, že rodinné domy si zde stavějí z velké části potomci původních obyvatel.

Graf 5: Vývoj počtu obyvatel a obydlených domů v Rouchovanech v letech 1961 - 2011

Zdroj: SLDB 1961-2011, vlastní zpracování

5. Občanská vybavenost a technická infrastruktura

5. 1 Hrotovice

Následující kapitola se zaměřuje na vývoj občanské vybavenosti a technické infrastruktury v Hrotovicích od druhé poloviny 20. století do současnosti. Jedním z velice důležitých milníků bylo vybudování jímky na splašky v roce 1958. V tom samém roce zde byla zřízena první samoobsluha. Léta šedesátá bychom mohli nazvat obdobím zvelebování obce, kdy byly zavedeny bezprašné vozovky, veřejné osvětlení, vybudován park a postupně rozšířena telefonní síť (Sucharda 2015).

Výrazný rozmach v rozvoji občanské vybavenosti a technické infrastruktury nastal v 80. letech, mimo jiné právě v souvislosti s výstavbou jaderné elektrárny a zvyšující se populací obce. Dokončena byla kanalizační síť, v roce 1982 pak byla přistavěna nová budova školy a zavedena vodovodní síť. Následující rok byla otevřena pobočka spořitelny a začala výstavba nového nákupního střediska Jednota (otevřeno roku 1985). V souvislosti s přípravou zahájení provozu jaderné elektrárny byla zřízena profesionální jednotka požární ochrany. V roce 1984 začala v Hrotovicích fungovat benzinová stanice. V této době fungovalo v obci kolem deseti různých provozoven od krejčovství a truhlářství, po holičství a kadeřnictví (Sucharda 2015, Zpravodaj Hrotovice). Na základě jednoho z uskutečněných rozhovorů sice

obec v této době nabízela veškeré základní služby, nabídka se však výrazněji proměnila a rozrostla až v době porevoluční.

Změna ekonomických a společenských podmínek po roce 1989 a nástup soukromého vlastnictví znamenal rozvoj podnikatelských aktivit a snaha o modernizaci obecní infrastruktury. K nejvýznamnějším proměnám patřila rekonstrukce centrálního náměstí a zámeckého nádvoří. Dále byl otevřen dům s pečovatelskou službou a rozvíjely se i další instituce - dětský domov, chráněné bydlení nebo mateřské centrum. Byly provedeny i další změny - osvětlení ulic novými lampami, výsadba zeleně či postavení nového sportovního areálu. Dům s pečovatelskou službou je zachycen na obrázku 9. V oblasti vzdělávání stojí za zmínku rekonstrukce mateřské školy, otevření nové knihovny, rekonstrukce základní umělecké školy za přispění Nadace ČEZ, jež v obci sponzoruje značné množství aktivit, a modernizace školy základní. Zajímavostí je fakt, že nejvíce žáků školu navštěvovalo v roce 1987, tedy ve stejné době, kdy byl spuštěn poslední reaktor jaderné elektrárny. Z hlediska nabídky služeb funguje v současnosti ve městě přes šedesát provozoven. Po roce 1989 postupně dochází též k rozvoji technické infrastruktury. V devadesátých letech byla dokončena stavba třetí etapy vodovodu a byl vystavěn plynovod, v roce 2010 započala renovace čističky a místní kanalizace (Hrotovice.cz, Sucharda 2015, Zpravodaj Hrotovice, Zpravodaj města Hrotovice).

Významným počinem bylo mimo jiné vybudování podnikatelského inkubátoru, který začal fungovat v roce 2006. Je součástí sítě 8 inkubátorů v nově zrekonstruovaných nemovitostech ve všech městech okresu Třebíč. Celá síť je řízena z poradenského a výzkumného centra v Třebíči-Borovině (Jaromericenr.cz 2015). Inkubátor je určen začínajícím podnikatelům, podnikatelům ve fázi růstu (inovátorům) a v případě volné kapacity také tržním klientům (Jaromericenr.cz 2015). V současné době jsou všechny prostory v budově plně využívány, především provozovateli služeb (Hrotovické noviny 2010). Zrekonstruovaná budova inkubátoru ležící v samém srdci Hrotovic je zachycena na obrázku 10.

Obrázek 9: Dům s pečovatelskou službou v Hrotovicích

Zdroj: vlastní fotodokumentace (2015)

Obrázek 10: Podnikatelský inkubátor v Hrotovicích

Zdroj: vlastní fotodokumentace (2015)

Vliv jaderné elektrárny na nabídku služeb a vybavenost Hrotovic byl hodnocen na základě odpovědí účastníků rozhovorů. V současnosti Nadace ČEZ podporuje obec formou dotací ve výši 300 až 500 tisíc korun za rok. Většina těchto financí je použita na různé kulturní akce a drobné investice, jelikož uvedená částka nedosahuje výše potřebné pro náročnější výstavbu a modernizaci obce. Hrotovice se nadále rozvíjejí a rozrůstají, pravděpodobně však bez výraznější spojitosti s elektrárnou, což je zřejmě způsobeno

umístěním města až v druhém pásmu zóny havarijního plánování. I přesto se zde vliv ČEZu projevuje, ať už ve formě veřejného osvětlení v centru obce zbarveném do firemních oranžových barev, či umístěním názvu společnosti na plakátech kulturních událostí a webových stránkách místních institucí.

5. 2 Rouchovany

Počet stávajících zařízení občanské vybavenosti je při velikosti obce rozsáhlý. Vedle základních staveb pro administrativu a obchod zde můžeme nalézt řadu budov s kulturním a tělovýchovným využitím. Také se zde nacházejí stavby cestovního ruchu a veřejného stravování.

Uprostřed návsi sídlí Obecní úřad (viz obrázek 11), který zároveň slouží i pro odlehlou část obce Šemíkovice. V přízemí budovy Obecního úřadu se nachází Obecní knihovna, najdeme v ní více než 2000 svazků knih a šest počítačů s připojením na internet. Navzdory klesajícímu počtu čtenářů se knihovna snaží pořádat veřejné výstavy nových knih a přilákat tak nové, zejména mladé čtenáře. Za Obecním úřadem se nachází budova kina, které je od roku 1990 mimo provoz. Obec má záměr obnovit alespoň částečně provoz a příležitostně v něm promítat filmy. V současnosti probíhá rekonstrukce vnitřních prostor budovy.

Obrázek 11: Obecní úřad a obecní knihovna v Rouchovanech

Zdroj: www.cz.worldmapz.com/photo

V Rouchovanech je k dispozici několik ubytovacích zařízení. Nejvyšší komfort poskytují dva penziony - Penzion Lihovar a Penzion U školy, které dohromady nabízí kapacitu více než 50 lůžek. Součástí penzionu Lihovar je také restaurace. Na okraji obce stojí

zrekonstruovaný ubytovací areál s více než 100 lůžky vlastněný společností ČEZ, který slouží především pro pracovníky jaderné elektrárny. Možnost ubytování v letních měsících nabízí kemp Rouchovany (viz obrázek 12), který se nachází za obcí u rybníka Stejskal. Otevřen je veřejnosti každoročně od dubna do konce srpna. Návštěvníci si mohou vybrat ubytování v jedné z šestnácti čtyřlůžkových chatek, k dispozici je také prostranství pro karavany a stany, dále restaurace, nebo zázemí pro vybrané sportovní aktivity.

Obrázek 12: Rybník Stejskal a kemp Rouchovany

Zdroj: www.google.cz/maps

Vzdělávací systém v obci zajišťuje Základní škola a Mateřská škola T. G. Masaryka Rouchovany. Působí jako spádová škola pro žáky z okolních obcí: Přешovice, Radkovice, Rešice, Horní Dubňany a Tavíkovice. Ve školním roce 2014/2015 školu navštěvovalo celkem 105 žáků v celkových osmi třídách (třetí a pátý ročník byl spojen do jedné třídy), z čehož průměrný počet žáků na jednu třídu činil třináct žáků (zsrouhovany.cz). Za budovou základní školy najdeme sportovní areál, který slouží pro potřeby školních tříd i pro volnočasové vyžití široké veřejnosti. Mateřská škola stojí vedle Domova pro seniory. Pro všechny tyto tři instituce připravuje obědy společná vývařovna. Domov pro seniory je v provozu sedm let a jeho kapacita čítá dvanáct bytů.

V zanedbaném fyzickém stavu je budova sokolovny, která je využívána pro konání různých kulturních a společenských akcí pořádaných místními spolky. Zároveň ve zdejších prostorách našla umístění veřejná posilovna. V budově opravené fary sídlí rodinné centrum Beruška nabízející kroužky pro děti. V obci dále najdeme hasičskou zbrojnici pro dobrovolné hasiče, sběrný dvůr, hřbitov, poštu, zdravotní středisko, tři samoobsluhy s potravinami, tři

hospody a veřejnou toaletu. Při procházce obcí nás překvapil vysoký počet dětských hřišť, nicméně místní nás ujistili, že jsou poměrně frekventovaně využívána. V Šemíkovcích naopak nikdy nebyla hospoda, není zde ani obchod, pouze pustá budova bývalé školy a funkční sídlo Mysliveckého sdružení Rouchovany.

V Rouchovanech i v Šemíkovcích bylo vybudováno zemědělské družstvo. Podle názorů místních obyvatel i na základě našeho terénního šetření kolem obou areálů podnik neprosperuje a spíše spěje k likvidaci. Za zemědělským družstvem v Rouchovanech sídlí stavební firma. Několik živnostníků má provozovny umístěny v obytné zástavbě, ať už jde o autoopravnu, kadeřnictví, kamenictví nebo truhlářství. Četnost zařízení občanské vybavenosti odpovídá množství místních spolků a obecně aktivnímu životu místních obyvatel.

V 60. letech byl v Rouchovanech vybudován obecní vodovod. Místní část Šemíkovice je připojena přívodním řádem z Rouchovan. Jednou z největších změn v obci po roce 1989 je výstavba plynofikace, která byla zahájena v roce 2000.

6. Sociální život a soudržnost obyvatel

6. 1 Hrotovice

Otázka sociálního života a soudržnosti obyvatel nebyla původním záměrem naší práce. Jelikož jsme ale z tvrdých dat zjistili, že se v obci nachází poměrně široké spektrum společenských organizací, rozhodli jsme se o sociálním životě v Hrotovicích dozvědět více. Konkrétně nás zajímal rozvoj sociálního života a sociální soudržnost v kontextu příchodu nových obyvatel ze zaniklých vesnic v okolí Dukovan. V současné době v Hrotovicích fungují následující organizace: Andílci, Sbor dobrovolných hasičů, Moravský rybářský svaz, Klub leteckých modelářů, TJ Sokol, Svaz postižených civilizačními chorobami a Český zahrádkářský svaz (Hrotovice.cz, Sucharda 2015, uskutečněné rozhovory).

V průběhu rozhovorů jsme zjistili, že situace ohledně společenského života a soudržnosti obyvatel není taková, jak by se mohlo na základě výčtu existujících organizací zdát. První respondent nevnímá souvislost mezi činností jaderné elektrárny a změnami v míře spolkové činnosti či komunitního života v obci. Za svůj život nezaznamenal ani výraznější pokusy Jaderné elektrárny Dukovany o případné začlenění nově příchozích osob (např. z vystěhovaných obcí). Z hlediska komunitní pospolitosti vnímal jistou soudržnost přistěhovalých obyvatel ze zaniklých obcí. Jelikož se však v současnosti jedná už o druhou generaci, není tato soudržnost již znatelná.

Nynější nově příchozí obyvatelé navštěvují, podle respondenta, zdejší kulturní akce pouze sporadicky. Nicméně upadající zájem o společenský život a slabší sociální vztahy mezi sousedy považuje spíše za všeobecný problém. Obecně dle respondenta spolková činnost vázne. V obci fungují pravidelně jen tradiční uskupení s několika členy (např. Sbor dobrovolných hasičů, sdružení důchodců). Jedinou výraznější spojitost mezi elektrárnou a rozvojem společenských a kulturních aktivit v obci spatřuje v příspěvcích, které Nadace ČEZ poskytuje na vybrané akce. Ale jelikož se obec nachází dále od jaderné elektrárny, nejsou finanční příspěvky výrazné.

Druhý realizovaný rozhovor nám především poskytl možnost nahlédnout na vztahy mezi obyvateli ve městě z pozice přistěhovaných obyvatel. Respondenti hovořili o bezproblémovém začlenění do života obce bez znatelného pocitu odcizení od odlišnosti či nevraživosti od původních obyvatel. V současnosti by je ani nenapadlo se považovat za odlišné oproti svým sousedům, jelikož se sami považují za místní. Za problematické z hlediska přesunu do Hrotovic považují zejména nucené přestěhování pod hrozbou znárodnění s neodpovídající náhradou za ztracené pozemky. Nicméně toto přisuzují zejména charakteru doby.

6. 2 Rouchovany

Společenský život v obci Rouchovany je poměrně bohatý. Některé ze spolků vznikly již před výstavbou jaderné elektrárny – například Sokol či 1. sportovní klub Rouchovany byly založeny již v první polovině 20. století (1. SK Rouchovany, Česká obec sokolská).

Jak jsme zjistili z rozhovorů s obyvateli obce, poměrně krátkou dobu v obci funguje tábornický oddíl Dakota, na faře Rodinné centrum Beruška, déle pak spolek rybářů, myslivců a sbor dobrovolných hasičů.

Tyto spolky pravidelně pořádají společenské akce, nejen pro své členy, ale i ostatní obyvatele obce – koná se například pravidelný fotbalový ples, silvestrovský fotbálek, rouchovanský hokejový turnaj nebo rybářské závody. Pro společenský život obce je důležitá také přítomnost mateřské a základní školy, která nabízí velké množství volnočasových aktivit (kroužky – kytara, logopedie nebo florbal) a akcí – například dětský den, pasování prvňáčků nebo obecní zabíjačku ve školní jídelně. Při škole funguje už od roku 1978 Dětský folklórní soubor Rouchováček. Neméně důležitou institucí pro život v Rouchovanech je místní knihovna. Z akcí pro širokou veřejnost jsou nejznámější Rouchovanské hody, které se konají na konci září u příležitosti svátku sv. Václava a tzv. Rouchovanská pětadvacítka, pochod

krajem Vítězslava Nezvala, který zde prožil část dětství. Pro informování nejen o společenských akcích, ale i novinkách a výročích je pravidelně vydáván Rouchovanský zpravodaj, který je pro obyvatele Rouchovan a Šemíkovic zdarma.

Z osobních rozhovorů s obyvateli obce není patrné, že by výstavba jaderné elektrárny měla v minulosti velký vliv na vznik nových sdružení a spolků. Obyvatelé ze zaniklých obcí se s místními dobře znali, a proto vstupovali do již existujících spolků nebo se do společenského života obce zapojovali jiným způsobem. Bylo nám ale potvrzeno, že v současnosti část příspěvků firmy ČEZ je věnována na podporu společenského života v obci.

7. Závěr

Cílem našeho výzkumu bylo zhodnotit vliv výstavby a existence Jaderné elektrárny Dukovany na obce Rouchovany a Hrotovice. Primárně jsme se věnovali proměně bytového fondu a vývoji občanské a technické vybavenosti. Dále jsme se zaměřili na sociální život vybraných obcí. Zjistili jsme, že rozhodnutí o výstavbě jaderné elektrárny mělo velký vliv na vývoj počtu obyvatel a bytového fondu ve vybraných obcích. Dle uskutečněných rozhovorů s místními obyvateli se lidé ze zaniklých obcí stěhovali nejdříve do Rouchovan, později a ve větším počtu do Hrotovic, což bylo nejspíše způsobeno existencí kvalitnější infrastruktury v obci. Překvapivým zjištěním pro nás byl klesající počet obyvatel v Rouchovanech mezi lety 1961-1991, který se ustálil až po revoluci. V současné době dochází k výstavbě rodinných domů, která ani v jedné obci není primárně spojena s činností jaderné elektrárny. Občanská vybavenost v obcích Rouchovany a Hrotovice je při velikosti obcí a jejich poloze v rámci Kraje Vysočina na velmi dobré úrovni. Technická infrastruktura byla v obou obcích budována dle finančních možností obecních rozpočtů. Z počtu existujících spolků a organizací by se mohlo zdát, že v obou obcích je sociální život obyvatel velmi bohatý, nicméně z rozhovorů s našimi respondenty vyplynulo, že skutečná situace v Hrotovicích tomuto stavu neodpovídá. Spolková činnost v minulosti ani v současnosti nebyla a není závislá na existenci jaderné elektrárny. Blízkost Jaderné elektrárny Dukovany nepřinesla zkoumaným obcím taková pozitiva, jaká jsme původně očekávali. Vývoj obou obcí se bude odvíjet od budoucnosti samotné jaderné elektrárny.

Při výzkumu jsme narazili na značné množství problémů. Především se jednalo o omezené množství shodných dat pro obě vybrané obce, čímž byla do určité míry znemožněna jejich kvalitnější komparace. Další úskalí spočívalo v nevyužitelnosti některých zdrojů, na něž jsme před terénním výjezdem spoléhali (např. obecní kroniky, obecní

zpravodaje, letecké snímky). Při návštěvách obcí jsme nicméně zjistili všeobecný zájem o historii sídel. V Hrotovicích v roce 2015 vyšla publikace široce popisující historický vývoj města, bohužel v Rouchovanech je tato publikace teprve ve fázi přípravy.

Problém představoval též krátký časový úsek probíhajícího terénního šetření, což znemožnilo pořízení většího množství rozhovorů a tudíž důkladnější výzkum dané problematiky. V Hrotovicích se nám například podařilo navázat řetězec kontaktů, který však právě z časového hlediska nemohl být dále rozvíjen. Pro kvalitnější poznání vlivu Jaderné elektrárny Dukovany na její okolí v oblastech občanské vybavenosti a bytové výstavby by bylo též vhodné výzkum rozšířit o šetření ve více obcích.

8. Zdroje

ČESKÁ TELEVIZE. Jak šel čas s Jadernou elektrárnou Dukovany [online]. 2015 [cit. 2015-08-30]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1502070-jak-sel-cas-s-jadernou-elektrarnou-dukovany>.

DOBROVOLNÉ SDRUŽENÍ REGIONU HROTOVICKO. Hrotovecko: Mikroregion [online]. [cit. 2015-09-04]. Dostupné z: <http://www.hrotovecko.cz/>.

Energoregion 2020: Sružení obcí regionu JE Dukovany [online]. [cit. 2015-09-04]. Dostupné z: <http://www.energoregion.cz/index.php>.

Historie klubu 1932 až po současnost. 1. SK Rouchovany [online]. 2007 [cit. 2015-08-30]. Dostupné z: <http://www.1skrouchovany.cz/view.php?cislocclanku=2007080005->.

Hrotovice: Obec přátelská rodině (2015) [online]. [cit. 2015-08-30]. Dostupné z: <http://www.hrotovice.cz/>

HROTOVICKÉ NOVINY (2010): Nad podnikatelským inkubátorem vyrostou městské byty. Dostupné z: http://www.horacke-noviny.com/zprava-nad_podnikatelskym_inkubatorem_vyrostou_mestske_byty-720.htm (Staženo 28. 9. 2015).

JAROMERICENR.CZ (2015): Základní informace o síti podnikatelských inkubátorů 1. Dostupné z: <http://www.jaromericenr.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=34625> (Staženo 28. 9. 2015).

Koupaliště Rouchovany [online]. 2013 [cit. 2015-08-31]. Dostupné z: http://cz.worldmapz.com/photo/68465_en.htm

Představení činnosti. Energetické Třebíčsko [online]. [cit. 2015-09-04]. Dostupné z: <http://www.energeticketrebicsko.cz/o-nas/>.

Rouchovany: historie slovem a obrazem. Vyd. 1. Brno: Pro obec Rouchovany vydalo vydavatelství F.R.Z. agency, 2013, 211 s. ISBN 978-80-87332-56-6.

Rouchovany. Velká encyklopedie [online]. [cit. 2015-09-04]. Dostupné z: <http://www.encyklopediecr.eu/cz/page/36690/rouchovany.html>

Rouchovany [online]. 2012 [cit. 2015-08-31]. Dostupné z: <https://www.google.cz/maps/place/Rouchovany/@49.0695,16.108939,3a,75y,117h,90t/data=!3m8!1e2!3m6!1s81393242!2e1!3e10!6s%2F%2Fstorage.googleapis.com%2Fstatic.panoramio.com%2Fphotos%2Fsmall%2F81393242.jpg!7i4320!8i3240!4m2!3m1!1s0x470d580a3260f171:0x400af0f6615ca50!6m1!1e1>

SPILKA, P. SUCHARDA, J.: Jaderná elektrárna Dukovany včera, dnes a zítra: stručná kronika 25 let provozu JE Dukovany. Skupina ČEZ, 2010. Dostupné také z: http://www.cez.cz/edee/content/file/energie-a-zivotni-prostredi/brozura_edu.pdf.

SUCHARDA, J. (2015): Hrotovice. PhDr. Jan Sucharda – JAS, Hrotovice, 159 s.

T. J. SOKOL Rouchovany. Česká obec sokolská [online]. [cit. 2015-08-30]. Dostupné z: <http://www.sokol.eu/t-j--sokol-rouchovany-a02a>.

Vnější havarijní plány: Vnější havarijní plán Jaderné elektrárny Dukovany. Hasičský záchranný sbor České republiky: Kraj Vysočina [online]. [cit. 2015-09-04]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/vnejsi-havarijni-plany-vnejsi-havarijni-plany.aspx>.

Zpravodaj Hrotovice 1975, 1983, 1985, 1991-2015 (od roku 1995 pod názvem Zpravodaj města Hrotovice)

8. 1 Zdroje dat

ČSÚ (2015): Registr sčítacích obvodů a budov [online]. (cit. 2015-09-06). Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/rso/registr_scitacich_obvodu

ČSU (2015): Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2015 [online]. (cit. 2015-09-06). Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112015>

ČSÚ (2014): Malý lexikon obcí České republiky 2014. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2014-n-gdc2kaznu1>

ČSÚ (2007): Malý lexikon obcí České republiky 2007. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-cr-2007-4tr8si4n87>

ČSÚ (2002): Malý lexikon obcí České republiky 2002.

ČSÚ (1997): Malý lexikon obcí České republiky 2002.

Sčítání lidu, domů a bytů 1961, ČSÚ, data za obce

Sčítání lidu, domů a bytů 1970, ČSÚ, data za obce

Sčítání lidu, domů a bytů 1980, ČSÚ, data za obce

Sčítání lidu, domů a bytů 1991, ČSÚ, data za obce

Sčítání lidu, domů a bytů 2001, ČSÚ, data za obce

Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, data za obce

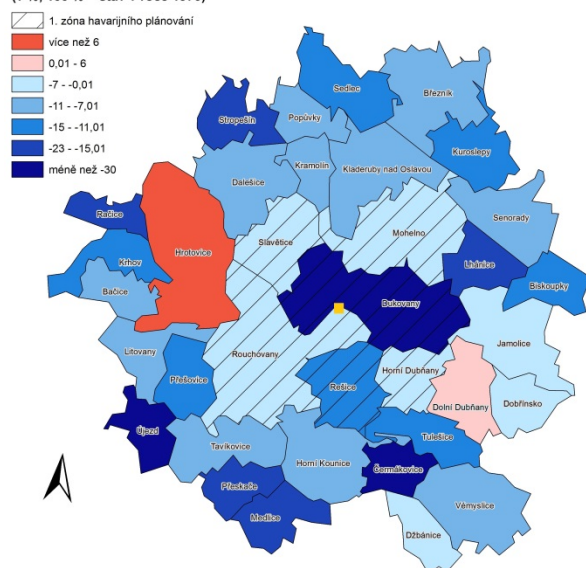
Statistický lexikon obcí České republiky 1992.

Statistický lexikon obcí ČSSR 1982.

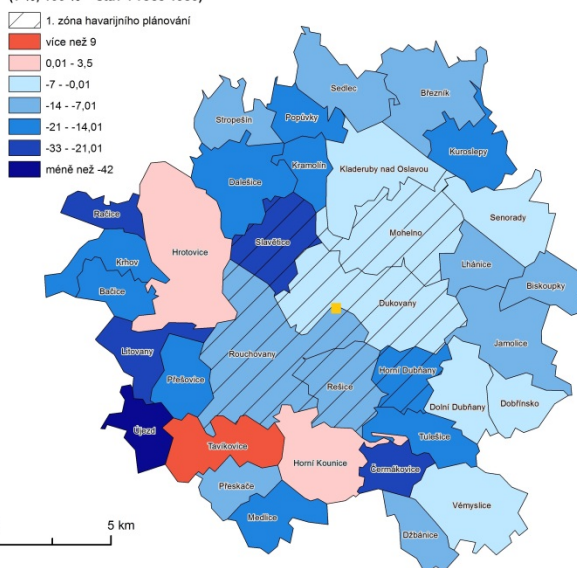
9. Přílohy

Příloha 1: Změny v počtu obyvatel v období 1970 - 2011

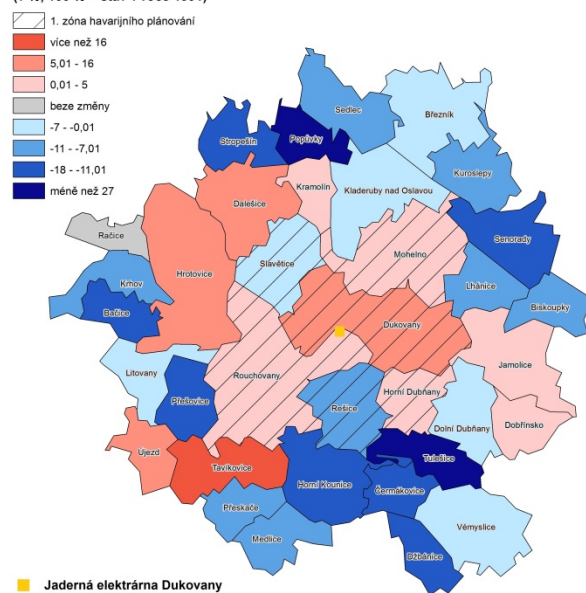
Změna počtu obyvatel mezi roky 1970 a 1980
(v %, 100 % = stav v roce 1970)

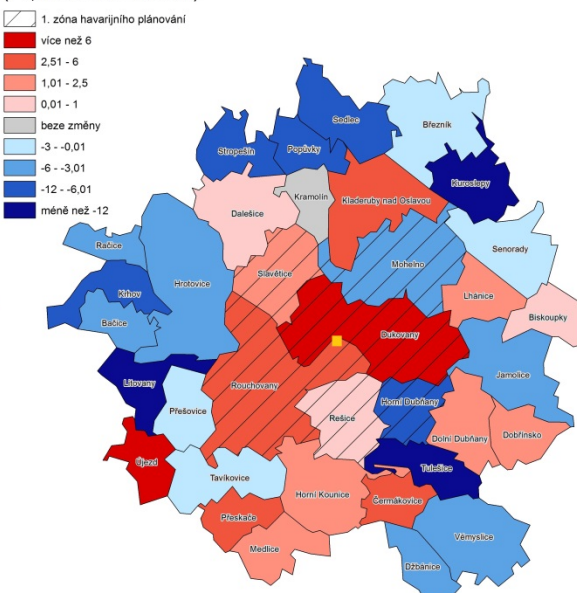
Změna počtu obyvatel mezi roky 1980 a 1991
(v %, 100 % = stav v roce 1980)

Změna počtu obyvatel mezi roky 1991 a 2001
(v %, 100 % = stav v roce 1991)

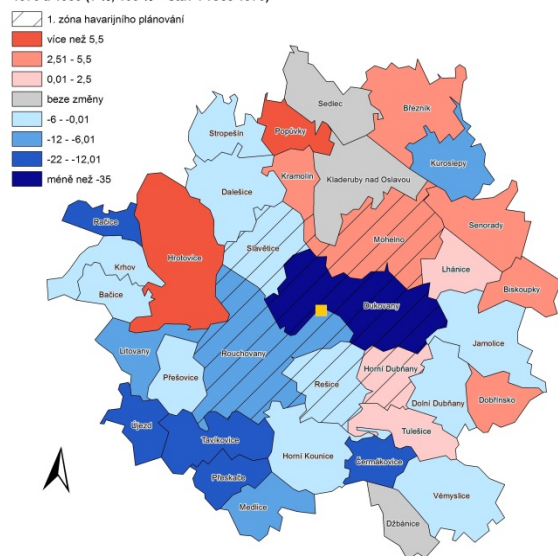
Změna počtu obyvatel mezi roky 2001 a 2011
(v %, 100 % = stav v roce 2001)

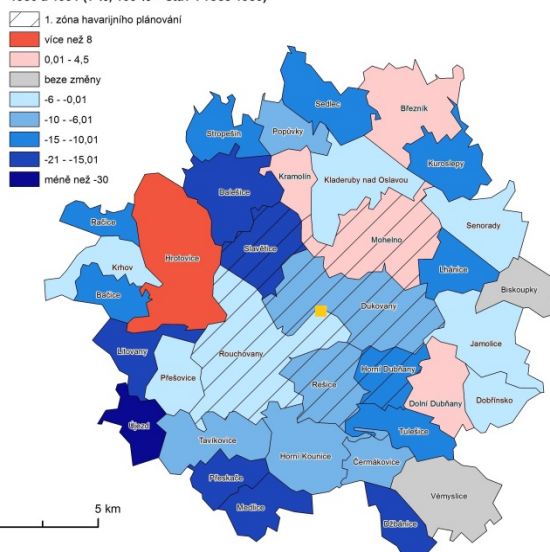
Zdroj: SLDB 1970-2011, vlastní zpracování

Příloha 2: Změny v počtu obydlených domů v období 1970 - 2011

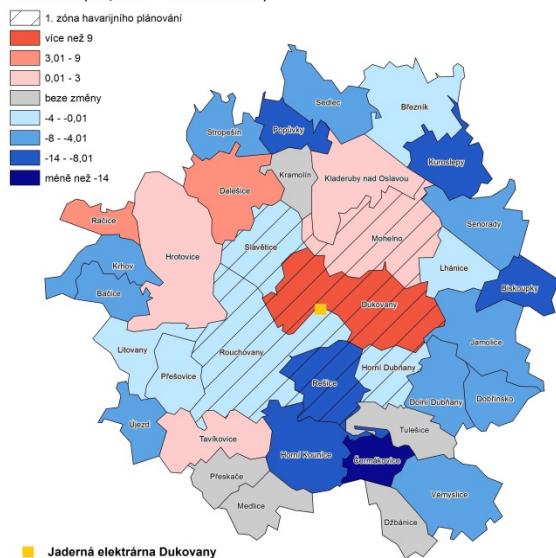
Změna počtu obydlených domů mezi roky
1970 a 1980 (v %, 100 % = stav v roce 1970)

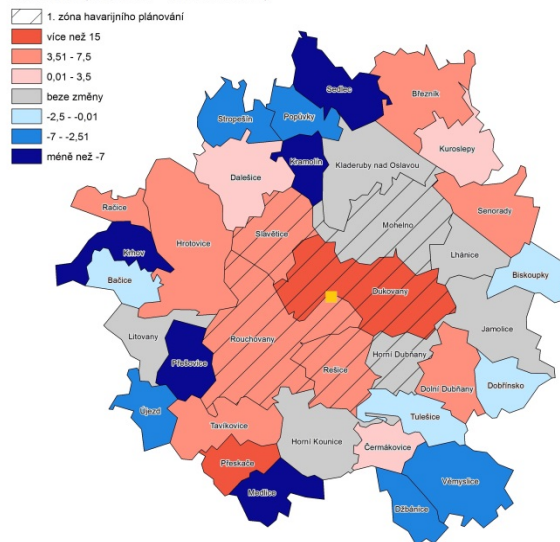
Změna počtu obydlených domů mezi roky
1980 a 1991 (v %, 100 % = stav v roce 1980)

Změna počtu obydlených domů mezi roky
1991 a 2001 (v %, 100 % = stav v roce 1991)

Změna počtu obydlených domů mezi roky
2001 a 2011 (v %, 100 % = stav v roce 2001)

Zdroj: SLDB 1970-2011, vlastní zpracování